

стараннями рук людини, можуть перетворитися на прекрасні шедеври, а можуть так і залишитися просто пляжем або кар'єром. Яким буде цей замок з піску і чи бути йому взагалі – залежить від нас.

ЛІТЕРАТУРА

1. Архітектоніка об'ємних форм URL: <http://abc.vvsu.ua> (дата звернення: 09.10.2022).
2. Дональд Потар: Мода – це війна між дизайнерами URL: <http://zahid.net> (дата звернення: 09.10.2022).
3. Курсова робота: Антоніо Гауді URL: <http://www.bestreferat.ua> (дата звернення: 09.10.2022).
4. Мода URL: <http://uk.wikipedia.org> (дата звернення: 10.10.2022).
5. Мода URL: <http://prostoweb.kiev.ua> (дата звернення: 11.10.2022).
6. Мода і архітектура. URL: <http://archnest.com> (дата звернення: 09.10.2022).
7. Модерн в одязі. URL: <http://works.tarefer.ua> (дата звернення: 10.10.2022).
8. Свою колекцію у Львові показала Катерина Ялова. URL: <http://photo.ukrinform.ua> (дата звернення: 09.10.2022).
9. Alexander McQueen Primavera-Verano 2012: larga vida al rey URL: <http://www.tendencias.com/> (дата звернення: 10.10.2022).
10. INGA VOLKOVA в'язаний одяг URL: <http://www.lookatme.ua> (дата звернення: 09.10.2022).
11. KAMENSKAYA KONONOVA URL: <http://www.lvivfashionweek.com> (дата звернення: 09.10.2022).

Ілона Самчук
(Полтава, Україна)

СПЕЦИФІКА СТВОРЕННЯ ЕКСКЛЮЗИВНОГО ОДЯГУ З РУЧНИМ ОЗДОБЛЕННЯМ У МАЙСТЕРНЯХ БУДИНКІВ ВИСОКОЇ МОДИ

У статті представлено аналіз основних напрямків творчості модельєрів другої половини XVIII ст., розглянуто умови створення Синдикату високої моди. Особливу увагу приділено особливостям виготовлення ексклюзивного одягу з ручним оздобленням у майстернях

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

Будинків високої моди.

Ключові слова: *Будинки високої моди, кутюр'є, декоративне оздоблення, вишивання одягу.*

Передумовами розвитку одягу haute couture слід вважати творчість модельєрів другої половини XVIII ст., які виготовляли одиничні моделі одягу на замовлення [1]. Початком зародження основ створення одягу haute couture прийнято вважати реєстрацію Синдикату високої моди Чарльза Фредеріка Ворта у другій половині XIX ст. та роботи перших кутюр'є у Парижі. Цей період в історії знаменується унікальними роботами кутюр'є одягу, зачісок та аксесуарів.

Розі Бертін – перша модістка, яка отримала визнання тодішньої французької аристократії. Її клієнтками були принцеса Де Конті, герцогиня Шартрська, королева Марія Антуанетта та інші знатні особи. За свої заслуги та роботу для королеви Марії Антуанетти, Р. Бертін стали називати «міністром моди» та вона отримала дозвіл на співпрацю не лише з Версальськими придворними, а й із клієнтами з Лондона, Санкт-Петербурга, Венеції, Відня тощо. Наступником Розі Бертін став Луї-Іполит Лерой. Із збільшенням своєї популярності Лерой стає майстром, що створює одяг для перших осіб держави, який нагадує сучасний haute couture. Вперше в історії модельєр змінив конструкцію одягу, форму рукава, використовував у роботі мереживо та велику кількість вишивки золотими і срібними нитками та коштовним камінням. Л.-І. Лерой вміло поєднав креативні ідеї з вдалим веденням фінансового обліку. В період з 1812 р. по 1821 р. серед його постійних клієнтів: дружини Наполеона Жозефіна Бонапарт і Марія-Луїза Австрійська, титуловані особи Франції, члени та представники Англійської королівської сім'ї, королівських будинків Німеччини і Австрії тощо. Успіх Лероя сприяв відкриттю ательє

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*

в центрі Парижа, де клієнт міг відчутти ексклюзивний сервіс за найвищою ціною [1].

Розвиток fashion-індустрії почав набирати обертів. Для того, щоб продукція під «егідою французького шарму» залишалася привілеєм еліти, стратегія французьких професіоналів у сфері моди в минулому столітті полягала в максимальній централізації моди в Парижі [4].

У 1858 р. в Парижі з'являється перший Будинок моди haute couture, власником якого став кутюр'є Чарльз Фредрік Ворт. Своєю творчістю майстер не тільки довів до досконалості процес виготовлення модного одягу, а й упорядкував структуру та методику творчого процесу, а також провів і теоретично обґрунтував принципову відмінність між ручним виготовлення та машинним виробництвом модного одягу.

У 1868 р. було створено Chambre Syndicale de la Haute Couture, і виконавши низку вимог кутюр'є могли отримати статус Будинку моди haute couture. Відбулося остаточне розділення швейної промисловості і виготовлення масового одягу від індустрії «високої моди», коли провідні паризькі кутюр'є створили на основі своїх Будинків високої моди закриту Палату високої моди, учасники якої мають ряд привілеїв, але і вимушені дотримуватися низки суворих правил, в контексті розвитку моди і підтримки іміджу Парижа як світової столиці високої моди. Одним з таких правил є жорстка система професійної спадкоємності всередині кожного Будинку моди, що, на думку самих кутюр'є, сприяє збереженню традицій і удосконаленню індивідуального стилю кожного Будинку високої моди в очах критиків та клієнтів, а отже, веде до успішного розвитку і процвітання.

Широку популярність серед потенційних споживачів Синдикат здобув у 1900 р. завдяки своєму павільйону на Паризькій міжнародній виставці, що дало можливість Будинкам високої моди, які входили до

складу Синдикату, згодом виставляти й успішно реалізовувати свою модну продукцію в крупних універсальних магазинах Європи та США [4].

Реєстрацією унікальності одягу високої моди займалась створена у 1921 р. асоціація PAIS (L'Association de Protection des Industries Artistiques Saisonnieres). 1946 р. кількість Будинків мод haute couture складала 106 одиниць, а у 1970 р. скорочується до 19 [6]. Після 1970-х рр. і до наших днів кількість дизайнерів, що беруть участь у тижні моди Paris Couture Fashion Week, варіюється і попри членів-респондентів Syndicale de la Haute Couture на покази запрошуються світові дизайнери. Великий внесок в розвиток індустрії моди внесли такі всесвітньо відомі дизайнери як Ч. Ф. Ворт, К. Баленсиага, К. Лагерфельд, Т. Кензо, А. Маккуїн та багато інших. Тенденція інтернаціональності моди на стадії її розвитку у ХХ ст. призвела до глобалізації ринку модного одягу в наші дні.

Виготовлення одягу haute couture має свої особливості: жорсткі вимоги Синдикату моди (випуск від 50 моделей на рік, мінімум 20 технічних працівників в ательє у Парижі, індивідуальний підхід в створенні кожного виробу, не більше 30% машинних швів); необхідність створення моделей затратних по часу та коштах (від 150 год. ручної роботи, з використанням коштовного каміння, хутра, ексклюзивних тканин і фурнітури та інші матеріали); трудомісткий процес створення виробів; висока вартість моделей – від 15 000€; невелика аудиторія споживачів (близько 2000 жінок у всьому світі) тощо [5].

Згідно з канонами Паризького синдикату високої моди продукція повинна бути виготовлена вручну, не менше ніж на 70% [3]. В основному це досягається використанням вишивки і аплікації, тобто велику частину продукції шиють з тканини, спеціально виготовленої для виробів вручну, або готові вже вироби декорують із застосуванням ручної роботи «Les

petite mains» [7]. Проте, декоративне оздоблення, яким славиться haute couture, активно використовують Будинки моди та модні бренди в колекціях ready-to-wear.

Створенням ексклюзивного одягу з ручним оздобленням здавна займалися маленькі ательє та майстерні. Зазвичай, після кількох років роботи в ательє, дизайнери, які ними керували починали роботу над власним брендом чи Будинком моди. Інші – продовжували роботу з клієнтами та мали практику співпраці з новоствореними брендами і займалися виготовленням декору та оздобленням одягу.

Незважаючи на те, що майже у кожного Будинку моди є майстри, які працюють над оздобленням костюма, дизайнери часто залучають до окремого показу дизайн-студію, яка виготовляє зразки за задумом дизайнера, ексклюзивну тканину або частково декор або його елементи.

Сьогодні модні тренди в дизайні одягу визначають провідні світові Будинки моди. Над створенням виробів в них працює індустрія професійних дизайнерів, майстрів, вишивальниць, швачок основне завдання яких зберегти і перевершити високі естетичні стандарти. Висока мода задає тренди для виробів pret-a-porter, завдяки чому дизайнери масових брендів черпають нові ідеї, образи, кольори, силуети, фактури і пропорції.

Процес створення колекцій із застосуванням ручної вишивки можна спостерігати в майстернях модного Будинку Chanel, який очолює компанію Paraffection Group [2]. Paraffection Group – це група незалежних ательє, які співпрацюють з Будинком моди Chanel. В даний час група складається з десяти фірм, кожна з яких спеціалізується на певних видах роботи: прикрашання одягу пір'ям і створення декоративних квітів, вишивці, виготовленні прикрас та фурнітури, головних уборів тощо.

Починаючи з 2002 р. модний Будинок Chanel щорічно показує

колекції Metiers d'Art, присвячені різним країнам, в яких відображено моду як особливе мистецтво.

Ательє вишивки Montex займається сучасною вишивкою і розробляє ексклюзивні зразки, створює свій неповторний стиль, використовуючи паетки, кристали, намистини та інший декор. Ательє вишивки Montex зарекомендувало себе як один з найбільш відомих виробників в світі високої моди.

Майстерня Lemarie – найстаріше французьке ательє з вишивання одягу пір'ям. Розроблені ними способи обробки і фарбування пера відкривають широкі декоративні можливості в створенні як фактурних поверхонь, так і візерунка майбутньої тканини. Кожен принт, елемент оздоблення, втім, як і сама тканина, збирається майстрами з окремих фрагментів текстилю, пір'я, ниток, тасьми, паеток і страз відповідно до задуму дизайнера колекції в єдиний гармонійний образ. Для кожного виробу попередньо створюється кілька варіантів зразків.

За результатами аналізу двох найбільших дизайн-студій в Європі, які займаються оздобленням одягу і співпрацюють зі світовими дизайнерами та брендами: LUSI Embroideries та Hand & Lock, виявлено, що найстаріша студія Hand & Lock працює з 1767 р., а Будинок моди Chanel підпорядковує собі Lemarié та Ecole Lesage, проте найбільшу кількість клієнтів має майстерня LUSI Embroideries.

У дизайн-студіях є фахівці з усіх вишивальних технік, які можуть допомогти клієнту реалізувати своє бачення в оздобленні одягу різного бюджету, складності та різних часових термінів. Дизайнери приймають ідеї клієнта і виготовляють відповідні конструкції та зразки. Команда студії може працювати як з розробкою власного дизайну виробу, або тісно співпрацювати з клієнтом за визначеною темою. Для різних клієнтів та, відповідно, різної кількості обсягів замовлення передбачено два

варіанти виробництва. Вишивка може бути виготовлена у головному офісі в ательє, або у інших офісах, які розташовані у світі. В обох варіантах вишивку виготовляють відповідно найвищих світових стандартів.

Таким чином, виявлено, що майже у кожного Будинку моди є відповідні майстри, які працюють над декоративним оздобленням костюма, проте дизайнери часто залучають дизайн-студії, які виготовляють зразки за задумом дизайнера, ексклюзивну тканину або частковий декор.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамсон Л. *Haute Couture. Історія.* URL: <http://elegantnewyork.com/haute-couture/> (дата звернення: 10.10.2022).
2. Взгляд изнутри: кутюрные мастерские Lesage, Lemarie и Goossens. *Buro 24/7.* URL: <https://www.buro247.ru/fashion/expert/vzglyad-iznutri-kutyurnye-masterskie-lesage-lemari.html> (дата звернення: 12.10.2022).
3. Висока мода (Haute Couture). *Енциклопедія моди.* URL: [https://www.google.com/search?source=univ&tbm=isch&q=Висока+мода+\(Haute+Couture\).+Енциклопедія+моди&client=opera&fir](https://www.google.com/search?source=univ&tbm=isch&q=Висока+мода+(Haute+Couture).+Енциклопедія+моди&client=opera&fir) (дата звернення: 10.10.2022).
4. Чупріна Н.В. *Етапи та критерії формування індустрії моди. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну.* 2014. №32. С. 348–357.
5. Haute Couture в цифрах. *Vogue Ukraine.* URL: <https://vogue.ua/article/fashion/brend/nikakoy-liriki-haute-couture-v-cifrah.html> (дата звернення: 10.10.2022).
6. *The history of haute couture. Harpersbazaar.* 2017. URL: <https://www.harpersbazaar.com/uk/fashion/fashion-news/news/a31123/the-history-of-haute-couture/> (дата звернення: 10.10.2022).
7. *Pearce H. Dimensional Embroidery.* Sally Milner Publishing, 2002. 112 p.

Олександр Сотничок
(Полтава, Україна)

ЗАВДАННЯ І ЗМІСТ ЗАНЯТЬ У ШКІЛЬНИХ МАЙСТЕРНЯХ

Шкільна програма не залишається з року в рік сталою. Навпаки,

*Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
«Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи»*